SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2437

av Martin Kinnunen m.fl. (SD)

Klimat

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatpolitiken bör bedrivas utifrån nyttokostnadsanalyser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges beredskap för klimatförändringar behöver fortsätta att stärkas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en analys av den svenska föregångspolitiken på klimatområdet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att politiken på klimatområdet inte leder till koldioxidläckage och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera klimatpolitikens effekt på elpriserna och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att synliggöra hur svensk export bidrar till nettominskningar av utsläpp av växthusgaser och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över EU:s klimatpolitik och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för färre europiska klimatmål samt ökat fokus på ekonomiövergripande klimatmål och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förnyade konsekvensanalyser av EU:s klimatpolitik och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla LULUCF-förordningen då den motverkar sitt syfte, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en europeisk strategi för mer kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn i grunden av det klimatpolitiska ramverket och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de sifferbaserade nationella klimatmålen ska ersättas med realistiska indikativa mål och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nationella klimatpolitiken minskat i betydelse till följd av EU:s politik på området och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en mer heltäckande klimatredovisning där skogens och jordbrukets koldioxidupptag beaktas och i större utsträckning kan tillgodoräknas vid bedömningen av klimatmålen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk klimatpolitik måste utgå från faktiska resultat och ta hänsyn till klimatfrågans globala karaktär. Sverige har redan låga utsläpp i ett internationellt perspektiv, samtidigt som svensk industri, skogsbruk och jordbruk bidrar till att begränsa klimatpåverkan. Klimatpolitiken behöver därför bli mer kostnadseffektiv och i större utsträckning beakta globala utsläpp, svensk konkurrenskraft och de gröna näringarnas koldioxidupptag. Målen och styrmedlen måste vara ändamålsenliga och ha en folklig acceptans, möjliga att följa upp och utformas så att de inte motverkar produktion och investeringar i Sverige.

En resultatinriktad svensk klimatpolitik i en global kontext

Ett varsamt hanterande av våra gemensamma värden och resurser är en viktig och naturlig del av den sverigedemokratiska förvaltarskapstanken. Denna strävan betyder att

vi har ett ansvar att inte lämna över vår hembygd, vårt land, vår kontinent och vår planet i sämre skick till våra barn än vad den befann sig när vi ärvde ansvaret för dem av våra föräldrar. Men detta ansvar handlar inte enbart om att förvalta utan även att förbättra och utveckla. När det kommer till vår miljö och natur handlar det i grunden om att skapa värden genom att hantera resurser mer effektivt. På så vis kan vi kombinera tillväxt och ökat välstånd med minskar påverkan på miljö och natur. Politiken på klimatområdet måste i första hand utvärderas utifrån politikens resultat och inte politikens intentioner.

Klimatpolitiken är komplex till sin natur då det är en gemensam global fråga för världens alla länder. Växthusgaser saknar nationsgränser och Sveriges rådighet är således begränsad i en global kontext. Detta för med sig betydande utmaningar på detta område.

Utvecklingen på området skiljer sig kraftigt åt. Sveriges territoriella växthusgasutsläpp nådde sin topp i början av 1970-talet och började därefter minska kraftigt i samband med att Sverige ersatte olja med kärnkraft, fjärrvärme, värmepumpar och annan fossilfri energi.

Sedan dess har utvecklingen skilt sig markant åt mellan olika delar av världen. I Sverige har utsläppen minskat stadigt och har halverats sedan toppen på 70-talet samtidigt som svensk ekonomi vuxit kraftigt. Liknande utveckling kan skådas i Europa och Nordamerika med den skillnaden att minskningen av utsläpp skedde betydligt senare. Trenden är tydlig i västvärlden med minskade utsläpp av växthusgaser.

I Kina, Indien och stora delar av globala syd har samtidigt utsläppen vuxit kraftigt de senaste decennierna i takt med mycket kraftig ekonomisk tillväxt. Kort sagt har övriga världen ännu inte lyckats frikoppla ekonomisk tillväxt från växthusgasutsläppen.

Trenden globalt är att koldioxidintensiteten i ekonomin minskar. Teknisk utveckling och innovation är de främsta pådrivarna. Under 2026 bedöms utsläppen minska något samtidigt som det är svårt att bedöma de effekterna av geopolitisk osäkerhet och globala trender vad gäller kraftigt ökad efterfrågan på energi till följd av bland annat utbyggnad av molntjänster och AI.

Strategi för klimatförändringar

Sverigedemokraterna har ett stort engagemang för miljön, både nationellt, regionalt och globalt, och vi ser med oro på de ökade utsläppen av växthusgaser i världen och de effekter detta kan få. Det är samtidigt viktigt att klimatarbetet bygger på en

nyttokostnadsanalys. Det är sannolikt att världen står inför temperaturökningar som kan bli betydande, och följderna av detta måste tas på allvar. Samtidigt är osäkerheten stor bland forskarna kring konsekvenserna till följd av global uppvärmning och hur stora dessa samhällsekonomiska kostnader kommer att bli.

I en oklar situation förhåller sig Sverigedemokraterna till ett mer pessimistiskt scenario – att utsläppen av växthusgaser är till betydande skada för den globala utvecklingen och att Sverige bör bidra till att lösa, dämpa eller på annat sätt motverka effekterna av denna problematik. Här intar ekonomisk utveckling en viktig roll, eftersom brist på resurser gör länder mer sårbara för klimatets utmaningar. Vi kan också vara tämligen säkra på att klimatet kommer att variera och att Sverige och andra länder kommer att ställas inför utmaningar till följd av extremväderhändelser. Detta oavsett vilken den bakomliggande orsaken är och oavsett hur många miljarder vi väljer att lägga på olika klimatsatsningar.

Sveriges nationella beredskap för klimatförändringar behöver fortsätta att stärkas. Detta berör allt från livsmedelsförsörjning, råvaruförsörjning till vår skogsindustri och infrastruktur till andra aspekter på beredskap så som exempelvis översvämningar.

Föregångspolitiken

Svensk klimatpolitik har länge byggt på premissen att Sverige ska gå före och besluta om betydligt större utsläppsminskningar än andra länder. Tanken bakom detta är att Sverige på detta sätt ska kunna påverka andra länder att gå i samma riktning. Problemet med denna strategi är att det inte finns något som tyder på att den fungerar. Det finns ingen forskning på området, som stödjer att denna föregångspolitik på något sätt bidrar till minskade utsläpp. Risken finns att en sådan politik till och med kan bidra till att öka utsläppen i andra länder genom koldioxidläckage. Det måste vara grundläggande för svensk klimatpolitik att politiken på området inte leder till att utsläpp i Sverige migrerar till andra länder och att svensk och europeisk klimatpolitik utformas för att minimera risken för koldioxidläckage. Det är viktigt att effekten av föregångspolitiken på klimatområdet noga utvärderas.

Det är i detta sammanhang viktigt att betänka att höga energipriser i Sverige och EU är en stor riskfaktor när det kommer till koldioxidläckage. Analyser har visat att pris på energi och elektricitet enbart är en av flera aspekter som påverkar företagens produktionsorter, men mot bakgrund av de skenande elpriserna i Europa är det viktigt att reflektera över hur politiken riskerar att leda till höjda priser på energi, vilket kan

motverka syftet med klimatarbetet. Det krävs på detta område en djupare analys av hur politiken på såväl nationell som europeisk nivå påverkar elpriserna. Om det blir dyrare att tillverka varor i Sverige och Europa är risken stor att företag flyttar till andra länder, med lägre energipriser. Idag ser vi en oroande utveckling med högre priser på el i hela Europa, med risker vad gäller den framtida energiförsörjningen. Detta understryker vikten av att åstadkomma en mer rättvis och marknadsstyrd konkurrens på energiområdet. Det är av största vikt att konkurrenskraften för såväl den svenska som den europeiska industrin inte försämras i sådan utsträckning att koldioxidgenererande produktion flyttas till länder med en mindre ambitiös klimatpolitik.

Mot bakgrund av att koldioxidutsläppen har ökat markant på andra håll i vår omvärld bör det göras djupare konsekvensanalyser av att en ambitiös klimatpolitik ensidigt förs i en begränsad del av världen. För att minska utsläppen måste ökat fokus ligga på forskning och teknisk utveckling, snarare än generella pålagor för att minska utsläppen inom Sveriges gränser. Om man utgår från Stiglitz–Stern-kommissionens rapport, utgiven av Världsbanken, ligger priserna på växthusgasutsläpp i Sverige på en högre nivå än vad som anses krävas för att uppnå de globala klimatmålen.

Det behövs en djupare analys av föregångspolitiken och risken för koldioxidläckage så att inte inhemsk produktion försvinner utomlands till stor skada för samhället, men utan nytta för miljömålen i ett globalt perspektiv. Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet har konstaterat att det är avgörande för de samhällsekonomiska kostnaderna för klimatpolitiken hur andra länder agerar.

Export av produkter – inte utsläpp

Vänds resonemanget finns potential för svenska företag att bidra till minskade nettoutsläpp av koldioxid i ett globalt perspektiv, genom att exportera energieffektiva produkter. Export av värmepumpar, energisnåla hus och annan energiteknik både gynnar svensk industri och dämpar, åtminstone i någon mån, de globala utsläppen av växthusgaser. Ökad inhemsk produktion av mat minskar behovet av import av mat från andra länder som oftast är producerad med högre miljöpåverkan och lägre djurskyddskrav.

Givet målsättningen att utsläppen av växthusgaser ska vara låga i ett internationellt perspektiv, samtidigt som den ekonomiska utvecklingen fortgår, är det generellt sett positivt om industriell produktion stannar i Sverige i och med att vår energiförsörjning är koldioxidsnål jämfört med andra industriländers. Den svenska exportens bidrag till

att minska nettoutsläpp av växthusgaser behöver synliggöras. Svensk export bör ses som ett medel för att bidra till minskade utsläpp globalt. Det är i detta sammanhang viktigt att svenska klimatmål inte formuleras på ett sätt som leder till att industrietableringar i Sverige försvåras. Relevant myndighet bör ges i uppdrag att beräkna exportens klimatnytta genom att ta hänsyn till indirekta effekter till följd av att produkter tillverkas i Sverige i stället för i andra länder med exempelvis mindre koldioxidneutral energi. Inom ramen för svensk energi- och klimatpolitik bör också hänsyn tas till hur Sverige kan bidra till minskade utsläpp inom vårt närområde.

Rimliga och flexibla mål på EU-nivå

EU-länderna är idag överens om att unionen ska ha som mål att EU ska vara klimatneutral till år 2050. Detta är en väldigt ambitiös målnivå. Mot bakgrund av den kris som råder i delar av europeisk industri när det kommer till konkurrenskraft gentemot Asien och USA bör Sverige verka för ett större omtag när det kommer till att se över europeisk klimatpolitik. Utsläppen i Europa fortsätter att minska och därmed även Europas andel av världens utsläpp. Samtidigt fortsätter europeisk tillväxt att underpresentera jämfört med våra konkurrenter. Just nu pågår ett välbehövligt förenklingsarbete inom EU som omfattar även klimatpolitiken. Detta är positivt. Det finns dock gränser för hur långt det räcker att lappa och laga ett komplext paket av miljö- och klimatlagstiftningar som i flera fall motverkar varandra. I stället för att betrakta 90-procentsmålet som heligt vore det i detta läge att föredra att med öppna ögon med förnyade konsekvensanalyser se över EU:s samlade politik på miljö- och klimatområdet.

Mot bakgrund av att utsläppshandelssystemet utvidgats till att omfatta betydligt fler områden har ESR-förordningen spelat ut sin roll. Sverige bör inom ramen för förhandlingarna verka för att ESR inte förnyas efter 2030. Sverigedemokraterna ser välkomnar en målstyrning på EU-nivå som blir mer ekonomiövergripande.

När det kommer till LULUCF anser Sverigedemokraterna att lagstiftningen bör avvecklas. Förordningen bidrar idag inte positivt varken till biologisk mångfald eller minskade utsläpp. Om en sådan linje inte kan nå framgång välkomnar vi regeringens inriktning att få till stånd ökad flexibilitet och välkomnar i ett sådant scenario införandet av en BNP-komponent samt att förordningen tar hänsyn till historiska utsläppsminskningar.

För att omställningen i Europa ska kunna bli framgångsrik måste det ske tydlig inriktning mot fossilfri baskraft som inkluderar kärnkraft. Sverige bör verka för en strategi för mer kärnkraft inom EU. Europas utsläppshandelssystem är ett exempel på effektiv klimatpolitik och systemet har bidragit till att minska utsläpp i världen samtidigt som det varit gynnsamt för svensk konkurrenskraft. EU:s utsläppshandelssystem ETS bör värnas. Samtidigt är det viktigt att säkerställa företagens möjlighet att vara konkurrenskraftiga på världsmarknaden. Det är viktigt att stor hänsyn tas till företagens exportmöjligheter till länder utanför EU när systemet justeras. Grundläggande är där hur gränsjusteringsmekanismen CBAM utformas på detaljnivå. Inriktningen när det kommer till mål bör vara mot en mer övergripande målstyrning och färre detaljerade sektorbaserade mål som riskerar att minska effektiviteten i politiken.

Det nationella klimatpolitiska ramverket

Utvecklingen inom EU går mot att i princip samtliga utsläpp omfattas av EU:s gemensamma politik. Sveriges klimatpolitiska ramverk togs fram under en tidsperiod när situationen var en helt annan. Möjligheterna att styra mot minskade utsläpp och bibehållen konkurrenskraft på nationell nivå har kraftigt förändrats. Mot bakgrund av detta är det viktigt att se över det klimatpolitiska ramverket ses över i grunden. De sifferbaserade klimatmålen bör fasas ut och ersättas av övergripande indikativa mål som mer liknar de mål som återfinns på andra politikområden. Indikativa klimatmål måste utformas så att målstyrningen blir realistisk och inte förhindrar politiken att göra adekvata intresseavvägningar. Politiken ska styra mot att uppfylla de krav som EU ställer på Sverige samtidigt som Sverige arbetar aktivt för att förbättra EU:s klimatpolitik och tillvarata svenska intressen.

Skogens och jordbrukets koldioxidupptag

Sveriges skogar utgör en betydande kolsänka. Under 2024 uppgick skogsmarkens nettoupptag till omkring 55 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket översteg Sveriges samlade territoriella utsläpp på 48 miljoner ton. Trots detta kan skogens upptag inte fullt ut tillgodoräknas vid bedömningen av Sveriges klimatåtaganden, eftersom utsläpp och upptag omfattas av delvis skilda mål och redovisningsregler. Sverige bör verka för att det faktiska nettoupptaget ges större betydelse i klimatpolitiken.

Även jordbrukets klimatbidrag behöver synliggöras bättre. Genom fotosyntesen binder grödorna årligen betydande mängder koldioxid som förs vidare i form av livsmedel, foder och andra produkter. I dagens klimatredovisning behandlas detta huvudsakligen som ett kortvarigt kolflöde, eftersom kolet senare återgår till atmosfären genom bland annat konsumtion och nedbrytning. Forskning har ifrågasatt om denna redovisning ger en tillräckligt heltäckande bild av jordbrukets klimatbidrag. Sverige bör därför verka för en utvecklad klimatredovisning som synliggör jordbrukets kolbindning och skogens nettoupptag samt ger större möjligheter att tillgodoräkna dessa inom en mer övergripande klimatpolitisk målstyrning.

Martin Kinnunen (SD)

Victoria Tiblom (SD) *Tomas Brandberg (SD)*

Peter Eriksson (SD) *Terje Skaarnes (SD)*